

Opheffing of fusie van een lokale omroepstichting of -vereniging

Bij de overgang naar streekomroepen brengen lokale omroepen hun activiteiten onder in een gezamenlijke stichting. Er zijn dan twee mogelijkheden: er kan gekozen worden om één omroep in het samenwerkingsverband te handhaven en de andere betrokken omroepen te ontbinden en er kan worden gekozen voor een fusie van alle betrokken omroepen. In dit document zijn beide opties opgenomen. Ook is er aandacht voor de (interne) communicatie. Dit is van groot belang bij dergelijke grote stappen.

Voordelen van fuseren

Er zijn meerdere voordelen aan het fuseren naar een stichting, namelijk:

- Efficiëntieslag in bestuur door de schaalvoordelen, niet meer per stichting het wiel uit vinden, één administratie, een handboek, gezamenlijke arbeidsvoorwaarden en gedeelde technieken;
- Vereenvoudigere verantwoording, onder andere richting het CvdM-verantwoording (niet meer per stichting);
- Mensen en middelen worden nog meer samengebracht waardoor kennis en materiaal in een organisatie zit;
- Niet afhankelijk van kleine organisaties met mogelijke continuïteitsproblemen;
- Voorbereid op de concessiebeleidsperiode waarin er straks maar een aanwijzing is per streek;

Hulp en ondersteuning

Neem bij twijfel of complexe situaties contact op met een notaris voor begeleiding bij statuten of vereffening of de KvK voor praktische vragen over inschrijving en opheffing. Voor overige vragen staat de NLPO voor je klaar via 035 - 820 03 83 of mail naar info@nlpo.nl.

Totstandkoming en gebruik van deze informatie

Deze publicatie is met zorg samengesteld. Niettemin kan de NLPO geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele gevolgen van het gebruik van de informatie. Graag verneemt de NLPO alle op- en aanmerkingen naar aanleiding van het document, zodat het statuut, wanneer daartoe aanleiding bestaat, kan worden aangepast.

Versienummer	Datum	Wijzigingen
V2025.1	16-07-2025	Eerste versie

Optie 1: verheveling naar één stichting

Het kan ook zijn dat in de afgelopen tijd, of binnenkort, alle huidige aanwijzingen onder zijn overgeheveld naar één van de huidige stichtingen. Dit leidt ertoe dat oude stichtingen of verenigingen, die geen actieve rol meer spelen in het publieke mediabestel, overbodig worden. Het is dan wenselijk om deze 'lege' stichtingen of verenigingen formeel op te heffen. Dit document biedt handvatten voor omroepen die zich in dit proces bevinden.

Opmerking: omroepen die het publieke bestel verlaten en verder wensen te gaan als commerciële omroep, kunnen een document met tips opvragen bij het NLPO bureau via info@nlpo.nl.

Wanneer is opheffing aan de orde?

Opheffing van een stichting of vereniging is aan de orde als:

- de stichting geen publieke media-activiteiten meer verricht;
- de aanwijzing van de stichting als lokale publieke media-instelling is ingetrokken of overgedragen;
- er geen bezittingen, schulden, personeel of contractuele verplichtingen meer zijn;
- de stichting feitelijk inactief is en ook geen toekomstig doel meer dient.

Voor je begint met de opheffing

Breng voor je begint een aantal belangrijk dingen in beeld, denk aan:

- zorg dat alle aanwijzingen over zijn naar een stichting. Het overzetten van een aanwijzing kan niet zonder dat de aanwijzingsperiode opnieuw open moet;
- is het plan voor de nieuwe stichting uitgewerkt? Zijn de gezamenlijke doelstellingen bepaald, zijn alle medewerkers meegenomen in het proces en is de nieuwe bestuurlijke inrichting duidelijk;
- welke lopende contracten moeten overgezet worden? Dan gaat het om leveranciers en sponsors/adverteerders maar ook van medewerkers of vrijwilligersovereenkomsten;
- welke gevolgen heeft dit voor een eventuele ANBI-status;
- zijn belangrijke partners op de hoogte.

Juridische stappen bij opheffing

De opheffing van een stichting of vereniging is een juridisch proces dat via de statuten en het Handelsregister van de Kamer van Koophandel (KvK) loopt. De belangrijkste stappen:

a. Controleer de statuten

- Bekijk wat er in de statuten staat over opheffing en vereffening.;
- Meestal is een besluit van het bestuur voldoende, maar in verenigingen ligt dit anders. Soms moet ook een raad van toezicht of andere instantie betrokken worden.

b. Neem een formeel bestuursbesluit

- Stel een bestuursbesluit op waarin de stichting of vereniging wordt ontbonden, zorg dat aan de statutaire eisen voor deze beslissing wordt voldaan;
- Leg dit vast in de notulen en onderteken deze.

c. Meld de opheffing bij de KvK

- Vul het formulier 'Wijziging of beëindiging van een stichting' in op de website van de KvK.
- Voeg een kopie van het bestuursbesluit toe.

Vereffening van het vermogen

Na ontbinding volgt de vereffening. Hierbij wordt het eventuele resterende vermogen van de stichting afgewikkeld.

a. Schulden aflossen

- Controleer of er nog schulden of verplichtingen zijn (bijv. huur, leveranciers, contracten).
- Los deze af vóór of tijdens de vereffening.

b. Kijk naar de bezittingen

- Zijn er nog middelen zoals apparatuur, of rechten (bijv. websites, logo's)? Eventueel ook locaties als die in het bezit zijn van de omroep.
- Raadpleeg de statuten om vast te stellen wat daarin is opgenomen over financiële middelen. Bepaal vervolgens hoe wordt omgegaan met de liquide middelen die de omroep voorafgaand aan de fusie heeft opgebouwd. Deze middelen zijn doorgaans afkomstig van een specifieke gemeente. Hoewel het aanbeveling verdient om de beschikbare gelden over te hevelen naar de nieuwe stichting ten behoeve van het gemeenschappelijke doel van de streekomroep, zijn er ook alternatieve bestedingsmogelijkheden. Denk hierbij aan het inzetten van (een deel van) het overschot voor lokale initiatieven binnen de gemeente van herkomst, zoals verslaggeving van evenementen of onderzoeksprojecten.

- Overweeg het overdragen van geproduceerde media (audio/video/teksten) aan de opvolgende streekomroep of gemeentelijk archief.

c. Verantwoording afleggen

- In veel gevallen volstaat een eenvoudige financiële eindverantwoording.
- Bewaar alle stukken 7 jaar voor de administratie.

Belangrijke aandachtspunten

- Bekijk lopende contracten zorgvuldig: sommige eindigen niet automatisch bij opheffing. Denk aan software, distributieovereenkomsten of licenties. Informeer tijdig bij leveranciers over opzegtermijnen en betalingsverplichtingen. Draag zo nodig lopende contracten over aan de nieuwe stichting zodat de oude stichting niet langer deze verplichtingen heeft.
- ANBI-status: Had de stichting een ANBI-status? Meld dan ook de opheffing bij de Belastingdienst.
- Domeinnamen: kunnen deze nog een aantal jaren worden aangehouden binnen de nieuwe stichting?
- Social media, archieven: Denk aan overdracht of verwijdering.
- Personeel: Formeel ontslag en juiste afhandeling bij opheffing.
- Subsidies: Informeer subsidiegevers over de opheffing en sluit eventuele verantwoordingsrondes af.
- Stakeholders: Breng relevante partners op de hoogte van de opheffing. Denk hierbij aan de NLPO, RDI, Commissariaat voor de Media en gemeente(n).

Optie 2: Fusie

In het geval van een fusie is er sprake van een zogeheten juridische fusie. Immers het doel van een dergelijke fusie is om uiteindelijk één aanwijzing aan te vragen voor het samenstel van gemeenten die een streek vormen als bedoeld in de nieuwe Mediawet.

*De **juridische fusie** is ook de meest vergaande fusievorm. De partijen gaan volledig samen in een nieuwe stichting of gaan op in een van de bestaande stichtingen. De fuserende partijen houden op te bestaan, of één van beide partijen die opgaat in de andere houdt op te bestaan. Het voordeel van een juridische fusie is dat het vermogen in een keer (onder algemene titel) overgaat op de verkrijgende rechtspersoon. De verschillende vermogensbestanddelen hoeven niet te worden overgedragen.*

Bij een fusie tussen stichtingen komt in veel gevallen niet een transactie tot stand op basis van de reële waarde van de overgenomen of samengevoegde activiteit. Er zijn immers geen aandeelhouders als belanghebbenden betrokken, waardoor er ook geen belang is om de transactie op die basis vorm te geven. De doelstelling is de vermogens samen te voegen, teneinde gezamenlijk de doelstelling van de nieuwe stichting te realiseren. Dergelijke transacties vinden vaak plaats op basis van boekwaarden, of om niet, in ieder geval vaak niet op basis van vastgestelde reële waarden inclusief goodwill, wat bij zakelijk handelende partijen wel het geval zou zijn.

Artikel 2:312 BW schrijft voor dat de stichtingen een voorstel tot fusie moeten doen. Dat voorstel gaat uit van de besturen van de bij de fusie betrokken stichtingen, en moet onder meer inhouden:

- vermelding rechtsvorm, naam en statutaire zetel van alle te fuseren stichtingen;
- concept statuten van de op te richten gezamenlijke stichting;
- vermelden van voornemen over de bestuurssamenstelling ná de fusie van het bestuur van de nieuwe stichting;
- vermelding van tijdstip met ingang waarvan de financiële gegevens van de verdwijnende stichtingen in de jaarstukken van de nieuwe stichting worden verwerkt;
- voornemens omtrent voortzetting of beëindiging van werkzaamheden;
- vermelding wie het fusiebesluit moeten goedkeuren.

Alle bestuurders van de fuserende rechtspersonen moeten het voorstel ondertekenen.

Het voorstel moet een toelichting bevatten; deze toelichting moet schriftelijk zijn, met vermelding van onder meer:

- reden;
- uiteenzetting van de verwachte gevolgen voor de werkzaamheden;
- toelichting uit juridisch, economisch en sociaal standpunt.

Ten slotte moeten er nog een aantal formele handelingen worden verricht: deponering van de stukken bij het Handelsregister, publicatie, nemen fusiebesluit en vastleggen in akte van fusie.

Als gevolg van een fusie gaat de werknemer automatisch mee van de oude stichting naar de nieuwe stichting, die dan de nieuwe werkgever is. Dit gebeurt in principe met behoud van hun arbeidsvoorwaarden. Met andere woorden, de werknemers treden automatisch in dienst bij de nieuwe werkgever en blijven daar aanspraak maken op de arbeidsvoorwaarden waarop zij recht hadden bij de oude stichting.

Communicatie

Goede communicatie is cruciaal in elk transitieproces. Externe communicatie is uiteraard belangrijk, maar met name intern raakt het proces medewerkers — zeker degenen met een lange betrokkenheid bij de omroep. Het is daarom aan te raden hen tijdig en zorgvuldig te informeren en actief bij het proces te betrekken. Zowel in de voorbereiding als na de fusie.

In de aanloop naar een besluit kan het waardevol zijn om een korte kick-off te organiseren met het bestuur en eventueel het kernteam. Aansluitend kan overwogen worden om medewerkers te informeren over de aankomende ontwikkelingen. Een overzichtelijke FAQ met de meest gestelde vragen en antwoorden – beschikbaar voor zowel aanwezigen als degenen die niet bij de bijeenkomst konden zijn – kan helpen om duidelijkheid te scheppen.

Het verdient de voorkeur om dergelijke bijeenkomsten plaats te laten vinden voordat er een formeel besluit is genomen. Dit draagt bij aan het gevoel van betrokkenheid en vergroot de kans dat het uiteindelijke besluit breed wordt gedragen.

Na het besluit kan het bestuur overwegen om een korte nieuwsbrief te sturen aan alle medewerkers en vrijwilligers, met daarin de belangrijkste informatie. Daarnaast kunnen ook stakeholders en pers geïnformeerd worden via passende communicatiekanalen.

In het geval van een fusie kan een informele bijeenkomst, zoals een borrel, georganiseerd worden om medewerkers van de verschillende omroepen met elkaar kennis te laten maken. Dit kan niet alleen bijdragen aan een positieve sfeer, maar biedt ook ruimte voor het stellen van vragen.

Tijdens de implementatiefase is het raadzaam om regelmatig korte updatesessies van bijvoorbeeld 30 minuten te organiseren, of te kiezen voor een vaste frequentie zoals een tweewekelijkse voortgangsupdate. Vragen kunnen desgewenst ook via e-mail of in deze updates worden beantwoord.

Tot slot kan het formele fusieproces op een feestelijke manier worden afgerond, bijvoorbeeld met een open dag of livestream, gevolgd door een bericht op sociale media en een nieuwsbrief waarin de eerste gezamenlijke resultaten worden gedeeld.